

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА
НАЧЕЛНИК-АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА
Одјељење за привреду и
друштвене дјелатности
Одсјек за пољопривреду**

**ПРОГРАМ
РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ И СЕЛА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ
МОДРИЧА У ПЕРИОДУ 2012-2016. ГОДИНА**

Модрича, марта 2012. године

I УВОД

У тренутку израде Програма развоја пољопривреде и села у периоду на подручју општине Модрича у периоду 2012-2016. година постојале су дефинисане политике и стратегије на нивоу Босне и Херцеговине („Стратегија развоја Босне и Херцеговине“), Републике Српске „Просторни план Републике Српске до 2015. године“, „Стратегија развоја пољопривреде Републике Српске до 2015. године и „Стратешки план руралног развоја Републике Српске за период 2009.-2015. година“ као и „Стратегија развоја општине Модрича 2010-2014“. Све ове стратегије и планови чине оквир у којем је дефинисан Програм развоја пољопривреде и села на подручју општине Модрича у периоду 2012-2016. година.

Стратегијом развоја пољопривреде Републике Српске до 2015. године утврђени су дугорочни циљеви аграрног развоја Републике Српске :

1. Повећање обима и прилагођавање структуре агроиндустријске производње која трајно обезбјеђује прехранбenu сигурност.
2. Оптимално коришћење аграрних ресурса (земљишта, вода, шума, генетских потенцијала и др.) повећање продуктивности и конкурентности уз пораст техничко-технолошких нивоа, заштиту животне средине-одрживи развој.
3. Уравнотежен интегрални развој, аграрни, рурални и регионални, јачање производности и економске заштите тржишно оријентисаних произвођача, заустављање депопулације и економско-социјална ревитализација сеоских, посебно брдско-планинских подручја.
4. Стабилно тржиште пољопривредно-прехранбених производа, понуда хране која ће по обиму, структури, цијенама и квалитету бити усклађена са нутритивним потребама и нивоом куповне снаге потрошача, са тенденцијом смањења учешћа трошкова исхране у структури породичних буџета.
5. Повећање извоза и остваривање вишег нивоа покривености у спољнотрговинској размјени пољопривредно-прехранбених производа, а на бази продуктивности, квалитета, хармонизоване регулативе са (ЕУ и Свјетска трговинска организација -СТО) и еквивалентног нивоа интерних подстицаја и екстерне заштите произвођача.
6. Институционално, материјално, кадровско, техничко-технолошко оспособљавање пољопривреде за укључивање РС и БиХ у регионалне Европске и свјетске интеграционе процесе.

Пратећи све горе наведене стратегије развоја, као и „Стратегију развоја општине Модрича 2010-2014“ Програм развоја пољопривреде општине Модрича има за циљ да дефинише стратешке правце развоја пољопривреде који су у складу са Стратегијом развоја пољопривреде РС, али истовремено истиче карактеристике поднебља. У току дефинисања оквира за овај Програм препознато је да ће главни циљ бити формулисање плана развоја пољопривреде.

I АНАЛИЗА СТАЊА ЧИНИЛАЦА БЕЗАНИХ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНУ ПРОИЗВОДЊУ

Анализа стања Општине даје приказ карактеристика Општине које су утицале на одређивање стратешких оријентација и циљева у погледу развоја пољопривреде и села.

1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Општина Модрича налази се на сјеверу Босне и Херцеговине у центру Посавине и административно припада Републици Српској. Заузима површину од 363,36 квадратна километра и распрострањена је на три географска подручја захватајући по мањи дио сваког од њих:

- дио равнице Посавине са дијелом долине ријеке Босне
- подручје масива планине Вучијак на лијевој обали ријеке Босне
- подручје масива планине Требава на десној страни ријеке Босне

Рељеф општине Модрича састоји се од висије Вучијак 367 м и Требаве 644 м, посавска равница 90-91 м надморке висине. Највећи дио територије општине Модрича налази се између 90-350 м надморске висине.

Општину Модрича чине 24 мјесне заједнице од којих је 5 градских, а 19 сеоских-руралних мјесних заједница.

Посебно треба нагласити и истаћи значај и вриједност овог краја као комуникационог раскршћа, пошто се овдје сучељавају и сусрећу два велика европска простора. Ту се, од великог европског путног правца долином ријеке Саве, одваја пут што долином ријеке Босне води до Јадранског мора, односно до подручја Средоземља. Због тога ово шире подручје, коме припада и општина Модрича, има јединствене повољности, какве немају друга подручја Републике Српске и БиХ.

2. КЛИМАТСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Подручје општине Модрича карактерише се умјерено континенталном климом са средњом годишњом температуром ваздуха око 11⁰С и годишњом количином падавина од 745-907mm. Локални услови рељефа и мала надморска висина условљавају умјереноконтиненталну климу са врло уједначеним термичким условима. Зиме су овдје често оштре, а лjeta умјерена. Просјечна температура ваздуха у доњем току Босне сјевероисточно од Модриче износи 12⁰С, а јужно и западно од Модриче креће се око 10,8⁰С. Најниже температуре су током мјесеца јануара са просјечном температуром -0,9⁰С, док је најтоплији мјесец јул са просјечном температуром ваздуха од 20,6⁰С. Средње максималне температуре износе 16,2⁰С, а средње минимална температура износи 5,4⁰С.

Велика учесталост мразева (дани са минималном температуром испод 0⁰С) и магли представљају такође значајну карактеристику ширег подручја Модриче. Годишње се јавља у просјеку од 79-92 дана са мразом и то претежно од октобра до априла мјесеца. Ријетке су појаве да се мраз јавља током маја и септембра мјесеца.

У погледу режима вјетра уочава се доминантан утицај локалних орографских препрека како на правац тако и на интензитет вјетра. Преовладавајући вјетрови у току године су из западног и сјевероисточног дијела, тако да преовладавају сјеверозападни, западни, југозападни и сјевероисточни вјетрови. Највеће просјечне брзине вјетра на подручју Модриче, углавном прате учесталост праваца и крећу се од 1,6м/сек за југозападне вјетрове и 1,5 м/сек за сјеверозападне и сјевероисточне вјетрове. Средње годишњи број дана са јаким вјетром је до 12 дана. Појава дана са олујним вјетром је рјеђа и у просјеку се креће око 2 дана годишње.

Влажност ваздуха је висока и у просјеку се креће у опсегу око 79%. Највеће вриједности релативне влажности ваздуха се јављају у новембру, децембру, јануару и фебруару и у просјеку износе преко 85%, док се најмања вриједност релативне влажности зрака јавља у периоду од априла до августа и износи у просјеку око 75%.

У току године у просјеку се излучи око 836 мм падавина. Максималне количине падавина се јављају друге половине прољећа и прве половине лjeta односно у периоду мај-јули, са максимумом у јуну чији просјек износи око 96,9 мм. У хладној половини године октобар-април излучи се 44% од укупне количине годишњих падавина, а најмање мјесечне количине падавина (око 56 мм) имају мјесец фебруар, март и октобар

Снијег се на овом подручју јавља у периоду од новембра до априла, а веома ријетко у мају и октобру. Средњи годишњи број дана са снијегом износи 28. Просјечна максимална висина снијечног покривача се креће од 30-40 центиметара. С обзиром да наше подручје припада перипанонској области снијezni покривач је нестабилан, након краћег трајања се отапа и поново формира. Поледица се јавља у периоду децембар – мај, а најчешће у децембру и јануару и у просјеку се јавља два дана годишње.

Поред утицаја на режим вјетра топографски услови доприносе и појави магле, па се на подручју општине Модрича јавља релативно велики број дана са маглом тако да просјечан годишњи број дана са маглом износи 37 дана. Осим рељефа и ријеке утичу на образовање и задржавање магле.

Климатске промјене

У наредном периоду може се очекивати даљи раст температуре ваздуха просјечном брзином од 0,3⁰С по деценији, смањење годишње количине падавина за око 15% и већи пораст учесталости интензитета климатских екстрема, а нарочито максималних вриједности климатских елемената. То значи да ће максималне температуре ваздуха све чешће превазилазити досадашње апсолутне екстреме уз повећану учесталост таласа топлот времена у лjetном периоду, док се код падавина могу очекивати учесталије олујне непогоде са већим интензитетом киша кратког трајања или пак већа учесталост ледених киша, поледице, магли и других непогода карактеристичних за овај регион.

3. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ И ВОДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

Пољопривредне површине заузимају 22.431 хектар односно 61,73% укупне површине Општине, а према начину искориштавања сврставају се у једну од следећих култура: ораница (њива, врт,) воћњак, виноград, ливада, пашњак, трстици и мочваре

Њиве су пољопривредно земљиште на којима се стално или наизмјенично узгајају стрна жита, окопавине, крмно или индустријско биље, без обзира да ли се на тим земљиштима усјеви узгајају сваке године или та земљишта повремено остају необрађена због угара или неког другог разлога.

Вртови су земљишта на којима се гаји поврће, гдје постоје природни или вјештачки уређаји за наводњавање;

Воћњаци су земљишта на којима су засађена воћна стабла без обзира на начин гајења;

Виногради су земљишта на којима је засађена винова лоза без обзира на начин гајења;

Ливаде су земљишта на којима расту природне траве које се редовно косе;

Пашњаци су земљишта на којима расту природне траве које искључиво служе за испашу;

Шуме и шикаре су земљишта на којима расте шумско дрвеће са намјеном кориштења дрвне масе;

Трстици су земљишта на којима расте трска, а мочваре су земљишта на којима расте мочварно биље (рогоз, шаш и др.).

Обрадивим пољопривредним земљиштем сматрају се њиве, вртови, воћњаци и ливаде.

На обрадиво пољопривредно земљиште које је регистровано у АПИФ-у исплаћују се републички подстицаји.

У табели 1. дат је преглед укупних површина по културама на подручју општине Модрича, а у табели 2. дат је преглед пољопривредних површина по катастарским општинама :

Преглед укупних површина по културама

Табела 1.

Р/бр	Култура земљишта	Површина хектара
1.	Оранице	16.263
2.	Воћњаци	2.299
3.	Ливаде	1261
4.	Укупно обрадиво (1+2+3)	19.823
5.	пашњаци	2.608
6.	Укупно пољопривредно (5+6)	22.431
7.	Неплодно земљиште	3.118
8.	Шумско земљиште	10.787
9.	Укупне површине (7+8+9)	36.336

Напомена: Извор података Републички завод за статистику

Преглед пољопривредних површина по катастарским општинама

Табела 2

Р. бр.	Катастар. општина	Обрадиво земљиште -хектара				укупно обрадиво	пашњак ха	укупно пољ. ха
		њива	воћњак	виногр.	ливада			
1	Бабешница	69,1051	30,9988	0,0000	3,2983	103,4022	27,6554	131,0576
2	Ботајица	770,0382	115,2979	0,0000	15,4199	900,7560	166,5524	1067,3084
3	Врањак	1036,3723	298,5172	0,0955	186,0397	1521,0247	333,8754	1854,9001
4	Гаревац	1179,4832	27,0077	0,0000	22,0845	1228,5754	66,1584	1294,7338
5	Добриња	544,0847	50,7667	0,0000	42,9935	637,8449	115,0420	752,8869
6	Дуго Поље	1557,0398	148,2511	0,0000	47,1180	1752,4089	424,7403	2177,1492
7	Кладари	557,9102	10,3637	0,0000	19,9219	588,1958	24,9896	613,1854
8	Копривна	1495,9923	284,7997	0,0000	41,6348	1822,4268	369,5281	2191,9549
9	Милошевац	1061,1830	28,6421	0,0000	219,5420	1309,3671	31,0509	1340,4180
10	Модрича	313,2133	53,3501	0,0000	128,8786	495,4420	11,7641	507,2061
11	Ријечани Д.	273,2798	95,8938	0,0000	32,8871	402,0607	84,9329	486,9936
12	Ријечани Г.	306,2101	135,9960	0,0000	140,8173	583,0234	224,3943	807,4177
13	Скугрић Г.	918,6327	121,1601	0,1089	27,3899	1067,2916	121,3319	1188,6235
14	Таревци	483,6945	102,2146	0,1033	64,9571	650,9695	83,8752	734,8447
15	Чардак	688,4937	11,3697	0,0000	68,7446	768,6080	33,4167	802,0247
16	Д.Скугрић 1	675,4386	132,2533	0,0000	6,4761	814,1680	44,6721	858,8401
17	Д.Скугрић 2	179,0465	38,3433	0,0000	1,4141	218,8039	0,7337	219,5376
18	Толиса 1	542,8420	201,8313	0,0000	28,9772	773,6505	151,8834	925,5339
19	Толиса 2	555,9184	136,1020	0,0000	18,9039	710,9243	69,6218	780,5461
20	Зелиња С.	14,8402	1,6383	0,0000	0,0000	16,4785	0,0000	16,4785
21	Јасеница	215,6412	58,4484	0,0000	0,0000	274,0896	19,6813	293,7709
22	Г.Међеђа	32,4918	3,9292	0,0000	6,6588	43,0798	9,5071	52,5869
23	Кречане	102,2986	0,2485	0,0000	0,2485	102,7956	14,1274	116,9230
24	Рајска	61,5528	0,4958	0,0000	0,0000	62,0486	8,9880	71,0366
25	Д.Леденице	689,8780	10,6331	0,0000	27,3747	727,8858	7,1894	735,0752
	Укупно	14324,6810	2098,5524	0,3077	1151,7805	17575,3216	2445,7118	20021,0334

Напомена: Извор података РУ За геодетске и имовинско-правне послове ПЈ Модрича

Напомена: разлика која се јавља у површинама које је доставио Републички завод за статистику и Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове ПЈ Модрича настала је због тога што је дио пољопривредног земљишта преведен у непољопривредно-грађевинско земљиште изградњом објеката, а за које је плаћена накнада за претварање пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе.

Према педолошким особинама за подручје општине Модрича карактеристична су следећа тла: алувијална карбонатна-флувисолс, глејна, ливадска–семиглеј, смеђа-камбисол, псеудоглејна.

Алувијуми-флувисолс

Алувијална карбонатна земљишта су по свом механичком саставу, дубини па и степену изложености поплавама од свих алувијалних земљишта најприкладнија за пољопривредну производњу. Умјерено тежак механички састав чини их погодним за обраду и имају јако повољан водно-ваздушни режим. Неутралне су до слабо алкалне реакције.

Алувијално карбонатна земљишта на шљунцима су земљишта чија је плодност ограничена дубином и дебљином шљунковитог слоја. Плодност варира јер дубина шљунковитог слоја варира и утиче на дубину биолошки активног слоја. Дубина шљунковитог слоја утиче на брзину исушивања земљишта и ако се слој шљунка налази ближе површини од 0,5 метара долази до сушења култура и стога је биљна производња са великим степеном ризика. Реакција земљишта је слабо алкална.

Ова два типа земљишта налазе се уз ток ријеке Босне.

Алувијално-делувијална земљишта (Колувијум) настала су у подножју брдовитог подручја у уским долинама рјечица и потока доношењем земљишта са околног подручја и његовим таложењем са садашњим лежиштима као и таложењем материјала који са собом носе протицајни потоци. То је разлог што овај тип земљишта знатно варира по морфолошкој грађи профила и потенцијалној плодности. Ова земљишта су углавном слабо киселе до неутралне реакције.

Овај тип земљишта распрострањен је у брдском дијелу Општине уз мање ријечне токове.

Глејна земљишта

Минерално мочварна глејна земљишта (Еуглеј) су само издвојена на подручју бара и мртваја. Ова земљишта су непрестано изложена утицају горње или доње воде. Због неповољног водно-ваздушног режима нису погодна за пољопривредну производњу. Дјелимично се могу користити као лошије ливаде.

Ова земљишта су киселе реакције и јављају се у депресијама са високим нивоом подземне воде која стално стагнира и чији ниво показује мало колебање.

Ливадска земљишта-семиглејс

Сиво-смеђа (ливадско) бескарбонатна земљишта су слабо дренирана, од површине тежег механичког састава, а са дубином прелазе у пјесковита земљишта. У површинском слоју имају повољан ваздушни режим при повољној обради, али у потповршинским хоризонтима је неповољан: Реакција земљишта је слабо кисела. Од површине то су хумозна земљишта са дубином профила хумозност постепено опада. Капацитете апсорпције је далеко већи него код других долинских смеђих земљишта. Сви наведени параметри указују на високу потенцијалну плодност ових земљишта.

Сиво смеђе (ливадско) деградирано оглејна земљишта карактерише трајније дјеловање стагнирајуће горње воде, што се се одражава у виду појаве оглејавања на њиховим морфолошким профилима. У зависности од дужине трајања стагнације воде разликује се и степен оглејавања тако да уколико вода дуго стагнира ова земљишта прелазе у минерално.мочварна, а ако су захваћена и процесом деструкције адсорпитивног комплекса прелазе у подзоласто псеудоглејна земљишта.

Смеђе (ливадско) деградирано земљиште је већ од саме површине кисело, а са дубином се киселост смањује. Мада су од површине слабо хумозна њихов хумозни слој захвата веома дубок слој земљишта и спадају у умјерено тешка иловаста и глиновита земљишта и доста су повољна за биљну производњу.

Смеђа земљишта (камбисол)

Жутосмеђа земљишта на пјешчарима имају умјерен садржај глиновитих честица, ниску потенцијалну адсорпитивну способност тако да имају ниску потенцијалну и ефективну плодност. Ова земљишта су слабо до врло кисела.

Смеђа деградирана земљишта на шљунцима и пијесцима имају лакши механички састав а карактерише их појава пијеска или шљунка у дубљим слојевима што их чини пропусним за воду па својој природи представљају сувља земљишта. Плодност ових земљишта првенствено зависи од дубине до појаве шљунковитог слоја и евентуално од нивоа доње воде у близини мртваје. Земљишта су киселе реакције те је потребно смањити киселост калцификацијом. Код ових земљишта посебно дубљих слојева запажа се низак садржај хумуса као и низак капацитет адсорпције.

Смеђа деградирана земљишта на глинама су претежно тежег механичког састава што условљава слабу дренажност и аерираност, али не долази до стагнирања горње воде. Ова земљишта су слабо хумозна, а у слојевима већ од 20 центиметара прелазе у врло слабо хумозна.

Псеудоглеј

Псеудоглеј равничарски настао у долинама протицајних водотока таложењем глинених честица са бреговитог подручја. За ова земљишта је карактеристично дуже стагнирање оборинских и оцједних вода у вишим хоризонтима. За њих није карактеристично замочваривање доњом водом. То су слабо хумозна, кисела земљишта код којих је примјетно испирање колоидних честица у дубље слојеве. Код ових земљишта долази до трајнијег стагнирања површинске воде у релативно плитком површинском слоју као и њиховог брзог исушивања у љетњем периоду. То условљава нижу потенцијалну и ефективну плодност ових земљишта.

Псеудоглеј обрончани је настао на оцједитим подручјима те је стагнација горње воде краткотрајна. Пад терена омогућава брже површинско отицање горње воде. Вертикална филтрација воде унутар профила земљишта је успорена те је умањена способност конзервирања воде у земљишту. земљиште је киселе реакције.

Водни ресурси

На подручју наше Општине основни површински ток је ријека Босна који припада сливу ријеке Саве. Кроз општину Модрича протиче у дужини 18 километара, са просјечном ширином од 90 метара. Највећи водостај има у периоду март-мај и новембар, а најнижи у периоду август-

септембар. У доњем дијелу наноси веће количине шљунка који утиче на меандрирање корита. Притоке ријеке Босне на нашем подручју су рјечице: Адарска ријека, Мала ријека, Велика ријека, Врањачка ријека Бабешница, Дуса, Толиса као десне притоке, а лијеве притоке су: Љубиоча, Ботајичка Ријека.

На подручју општине Модрича нема природних језера и мочвара. Од вјештачких водних тијела на подручју Општине се налази вјештачко језеро у Добрињи и Западни латерални канал. Вјештачко језеро је приватни посјед и служи за узгој рибе површине око 1 хектар, а западни латерални канал је изграђен 1973. године који има функцију прихвата и одвођења брдских вода у ријеку Босну с циљем заштита од поплаве.

4. БРОЈ СТАНОВНИКА И ГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ

Демографска слика општине Модрича је знатно измијењена у ратном и послеријатном периоду. Данас, према процјенама, укупан број становника који живи на подручју општине Модрича је 32.206. Градском становништву припада 13.999 становника, док је други дио сеоско становништво.

Просјечна густина насељености по квадратном километру износи 88,63 становника/км².

Преглед броја домаћинстава и броја становника по мјесним заједницама Табела 3

Р.бр	Мјесна заједница	Број домаћинстава	Број становника
1.	Бабешница	100	400
2.	Борово Поље	60	200
3.	Ботајица	250	780
4.	Врањак	420	1.600
5.	Врањак I	254	1.300
6.	Гаревац	64	450
7.	Добриња	400	1.200
8.	Дуго Поље	400	1.600
9.	Кладари Горњи	84	385
10.	Кладари Доњи	100	230
11.	Копривна	548	1.900
12.	Копривнска Требава	102	310
13.	Крчевљани	98	290
14.	Милошевац	620	2.500
15.	Ријечани	103	462
16.	Скугрић	700	2.600
17.	Таревци	350	1.000
18.	Толиса	182	500
19.	Чардак	90	500
20.	Укупно руралне МЗ	4.925	18.207
21.	Модрича I	1.290	3.929
22.	Модрича II	1.300	5.000
23.	Модрича III	550	1.870
24.	Модрича IV	500	2.000
25.	Модрича V	403	1.200
26.	Укупно градске МЗ	4.043	13.999
27.	Свеукупно (20+26)	8.968	32.206

Напомена: процјена мјесних заједница за 2009. годину

5. ПРИВРЕДА

Општину Модрича карактерише релативно мали број предузећа с обзиром на број становника. Наиме, на 1000 становника има само око 6 активних предузећа, што је мање од просјека Републике Српске и БиХ који се креће око 8. Међутим, без обзира на наведено присутан је позитиван тренд раста у покретању привредних активности и има још много простора за нова предузећа, посебно за прерађивачку индустрију. Да се ради на побољшању и унапређењу привредних активности говори и чињеница да је у току реализација пројекта „Предузетничка зона“, гдје ће привредници далеко лакше покренути бизнис. Што се тиче секторске расподеле такође је чињеница да око 50% од свих предузећа чине трговинска предузећа, слиједе сектори саобраћаја, грађевинарства услужних дјелатности и осталих пословних дјелатности, а на петом мјесту налази се један од сектора прерађивачке индустрије.

Напомена: Извор података Стратегија развоја општине Модрича 2010-2014

6. ДОСТИГНУТИ НИВО РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Пољопривредна газдинства се баве сточарском, ратарском производњом, а малим дијелом воћарском и повртарском производњом.

Законом о пољопривреди („Службени гласник Републике Српске“ 70/06,20/07,86/07 и 71/09) прописан је облик производног организовања у пољопривреди гдје се породична пољопривредна газдинства разврставају у циљне групе кориснике мјера пољопривредне политике на основу следећих критеријума (кориштење пољопривредних површина, радна активност у пољопривреди, врста пољопривредне производње).

Према подацима из АПИФ-а (Агенција за посредничке и информатичке услуге) регистровано је 1464 породична пољопривредна газдинства, од чега је 1447 индивидуалних пољопривредних произвођача, а 17 су правна лица. Регистроване обрадиве површине износе 5630,7099 хектара што чини 28,40% обрадивих површина општине Модрича.

Број и величина регистрованих пољопривредних газдинстава

Табела 4.

Р/бр	Величина парцеле хектара	Број газдинстава	%
1.	До 0,99	271	18,51
2.	1,00 - 1,99	262	17,90
3.	2,0 - 2,99	263	17,96
4.	3,0 - 3,99	213	14,54
5.	4,0 - 4,99	147	10,04
6.	5,0 - 5,99	111	7,57
7.	6,0 - 6,99	73	4,99
8.	7,0 - 7,99	44	3,0
9.	8,0 - 8,99	29	1,98
10.	9,0 - 9,99	16	1,10
11.	10,0 - 10,99	8	0,55
12.	11,0 - 11,99	11	0,75
13.	12,0 - 12,99	0	0
14.	13,0 - 13,99	4	0,27
15.	14,0 - 14,99	1	0,07
16.	15,0 - 15,99	2	0,14
17.	16,0 - 16,99	1	0,07

18.	17,0 - 17,99	1	0,07
19.	18,0 - 18,99	0	0
20.	19,0 - 19,99	0	0
21.	20,0 - 20,99	2	0,14
22.	21,0 - 21,99	0	0
23.	22,0 - 22,99	1	0,07
24.	28,0 - 28,99	1	0,07
25.	56,0 - 56,99	1	0,07
26.	153,0 - 153,99	1	0,07
27.	620,0 - 621-99	1	0,07
	Укупно	1464	100,00

Напомена: Извор података АПИФ

Основна карактеристика досадашњег развоја пољопривреде је уситњена пољопривредна производња. Из наведеног прегледа је видљиво да су мале површине на располагању пољопривредним домаћинствима, чак 36,41% регистрованих пољопривредних газдинстава располаже са површином до 2 хектара. Крајњи резултат овакве производње јесте и мала количина пољопривредних производа који се нуде тржишту.

Поред наведеног подаци са терена указују да су наше парцеле јако уситњене, неадекватна примјена агротехничких мјера, нерационално кориштење минералних ђубрива, неправилна примјена заштитних средстава и друго. За рационално кориштење пољопривредног земљишта и постизање високих приноса неопходна је редовна контрола плодности земљишта (макро и микроелементе, хумус и пх вриједност).

Процесом власничке трансформације поједина предузећа која су била носиоци пољопривредне производње су приватизована или су у процесу стечајног поступка (УПД“Петар Мркоњић“, „Модимес“, „МПИ Модрича“), а задруге нису успјеле да заживе и преузму улогу носиоца пољопривредне производње у индивидуалном сектору.

6.1. Ратарска и повртарска производња

Од укупних пољопривредних површина под ораницама је 72,50% површина, воћњацима 10,25%, ливадама 5,62%, а под пашњацима 11,63% пољопривредних површина. Производна структура на ораницама у последње три године дата је у следећој табели:

Обим и структура биљне производње

Табела 5

КУЛТУРА	2008/2009.	2009/2010.	2010/2011.
Пшеница	1.370	870	1450
Јечам	734	523	655
Тритикале	60	35	50
Зоб	83	35	55
Кукуруз	8.400	8.550	8870
Укупно жита	10.647	9.978	11.080
Соја	50	40	65
Дуван	13	4	8
Шећ.репа	0	27	0
Укупно инд.биље	63	71	73
Поврће	1.140	1.250	1374
Крмно биље	790	815	785
Укупно	12.640	12.149	13.312

Напомена. Подаци узети из Одјељења за привреду и друштвене дјелатности

Заступљеност жита у сјетвеној структури износи од 82-84 %.

6.2. Воћарска производња

Према катастарским подацима површине под воћњацима заузимају 2.299 хектара укупних обрадивих површина. У структури воћњака преовладава шљива. Мање површине се налазе под јабуком, крушком, трешњом и др. Веома лоша ситуација је код јагодастог воћа (јагода, малина, купина) гдје се наведени засади не обнављају. За воћарску производњу нашег подручја је карактеристично да је полуинтензивног карактера без примјене савремених технологија, агротехничких и помотехничких мјера, а нјечешће се заснивају без савјетовања са стручњацима. С обзиром да се ради о вишегодишњој производњи почетне грешке се одражавају касније у доба пуне родности гдје је смањен принос, квалитет плода, биљке брже страдају од болести и штеточина и сл.

6.3. Сточарска производња

Структура сточарске производње на подручју Општине је следећа:

Коњи	Говеда	Овце	Свиње	Живина
26	2.530	11.800	5.250	31.000

Напомена: Подаци узети из Завода за статистику РС

С обзиром да је организован откуп млијека, а и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде подстиче откуп кроз исплату премије за млијеко данас су се издвојиле двије водеће фарме музних грла једна броји 100, а друга 50 музних грла са подмлатком. Поред тога имамо девет индивидуалних пољопривредних произвођача са по 20 музних грла, а двадесет и седам од пет до десет музних грла. Много тежа ситуација је код това јунади и свиња, неуређено тржиште и отежан пласман је довео да ове производње стагнирају или опадају. Нажалост код това свиња немамо значајније фарме које су се одржале, углавном је то периодична производња, овисно од кретања цијена на тржишту, а и цијене хране. Иста је ситуација и код фарми приплодних крмача. Углавном су се такве фарме орјентисале за производњу за своје потребе. Код това јунади имамо двадесетак домаћинстава који сваке године утове од 5-20 грла и пласирају на тржиште, а десетак домаћинстава која сваке друге треће године утове 5-10 грла. Забрињавајуће је да на нашем подручју немамо ни једну фарму кока носиља нити товних пилића.

6.4. Пчеларска производња

Пчеларска производња је најбоље организована производња на подручју општине Модрича у погледу удруживања. Удружење пчелара „Багрем“ Модрича броји 58 чланова који посједују око 4.000 кошница. С обзиром на природне услове и очувану природну средину ова производња у наредном периоду требала би да има тенденцију раста како у погледу броја произвођача тако и у обиму производње по произвођачу.

7. КАПАЦИТЕТИ ЗА ПРАРАДУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

Основна карактеристика општине Модрича је недостатак прерађивачких капацитета за прераду пољопривредних производа и да наше подручје углавном служи за прерађивачке капацитете на другим територијама. Од прерађивачких капацитета једино су заступљене

млинско пекарске индустрије и једна мини клаоница (МПИ „Модрича“; ДОО „Ђурић“ и ЗТР клаоница „Ђурић“). На нашој територији присутне су мљекаре „Натура Вита“ Блатница-Теслић, „Млијeko продукт“ Козарска Дубица и „Инмер“ Градачац, као и прерађивач поврћа „Вега фруит“ Градачац. Из напријед наведеног очит је недостатак прерађивачких капацитета у месарској, млијечној, воћарској и повртарској производњи.

Овдје треба истаћи да је отворен производни капацитет репроматеријала за пољопривредну производњу (производња мијешаних минералних ђубрива НПК произвођач „Новопром“ д.о.о).

8. МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Сајам привреде „Отворени дани модричке привреде“ са Изложбом стоке и сеоског предузетништва који се одржава у септембру мјесецу, сајам рукотворина под називом „Традиција и ја“ који се одржава у децембру мјесецу и „Изложба меда и пчеларства-Модрича“ која се одржава већ четири године и постала је традиционална прилика су да се промовише сва привреда Модриче, промовишу туристички и други потенцијали наше Општине.

III РЕЗИМЕ АНАЛИЗЕ СТАЊА

Из напријед наведене анализе стања могу се дефинисати основни проблеми у пољопривредној производњи:

- уситњена пољопривредна производња
- стихијски откуп пољопривредних производа
- мали број тржишно орјентисаних пољопривредних произвођача
- непостојање прерађивачких капацитета за прераду пољопривредних производа,
- лоша приватизација
- неразвијен задружни сектор
- неразвијени системи за наводњавање и одводњавање пољопривредних површина;
- слаб маркетиншки наступ,
- неразвијен туризам
- недовољна афирмисаност домаће радиности

IV ГЕНЕРАЛНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Узимајући у обзир тренутно стање у пољопривреди Општине, Стратегију развоја пољопривреде Републике Српске до 2015. године, конкурентску способност пољопривредне производње, либерализацију тржишта пољопривредних производа, расположиве ресурсе, повољан географски положај и агроеколошке услове приоритетни циљеви развоја пољопривредне производње су:

- Повећање броја тржишно орјентисаних произвођача у циљу повећања броја запослених;
- Повећање обима пољопривредне производње, који би водио ка тржишној орјентацији пољопривредних произвођача;
- Повећање прихода од пољопривреде;
- Ефикасније кориштење расположивих ресурса, ублажавање тешког социјалног стања и
- Припремање пољопривредне производње за период прије и након приступања ЕУ.

А) ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ И МЈЕРЕ

Узимајући у обзир генералне циљеве дефинисане овим програмом, њихову специфичност, обим послова и њихов значај може се рећи да ће за њихово остварење бити потребно 4-5 година.

Основни општи дугорочни циљеви су:

1. Повећање обима производње кроз:

- повећање укупног броја тржишно орјентисаних произвођача и
- повећањем обима пољопривредне производње код пољопривредних произвођача који су већ тржишно орјентисани.

Повећање укупног броја тржишно орјентисаних пољопривредних произвођача треба настојати остварити што је прије могуће. На тај начин ће се извршити диференцијација произвођача који могу опстати на тржишту и остварити доходак од пољопривреде приближан оствареном доходу у другим гранама привреде. Диференцијацијом би се произвођачи мањег обима усмјерили на друге облике дјелатности, чиме би им се помогло да пређу са производње, која им онемогућује конкурентност, на производњу односно дјелатност која ће то омогућити. Ово повећање би у највећој мјери требало остварити у повртарској производњи (отворено поље и заштићен простор), воћарској производњи, пчеларској производњи.

Производња већег обима смањује укупне трошкове производње по јединици произведене робе што повећава конкурентност на тржишту, а тиме повећава и укупан приход (производња меса, млијека).

Број тржишно орјентисаних пољопривредних произвођача није ни изблиза довољан да задовољи властите потребе локалног становништва, а поготово не за наступ на тржишту у окружењу или у иностранству. Његовим подизањем доћи ће до повећања обима производње што ће довести до повећања утрошка радне снаге односно броја запослених у пољопривреди, што и јесте један од основних циљева.

Повећање тржишно орјентисаних пољопривредних произвођача и обима производње има за циљ да припреми пољопривреду за период након потписивања споразума о стабилизацији и придруживању и приступању ЕУ, након чега ћемо бити обавезни да поштујемо законску регулативу ЕУ која је врло строга. Поред тога, ниво производње који постигнемо до тога периода ће нам бити лимит, јер након тога у већини грана производње нећемо моћи производити више. Због тога је веома важно да достигнемо ниво и квалитет производње који ће нам омогућити конкурентност производње, посебно ако се узме у обзир чињеница да ћемо бити обавезни у потпуности отворити тржиште за све производе из земаља ЕУ. Примјена законске регулативе мора бити поступна, да не би дошло до јаких удара на домаћу производњу.

Претварање пољопривреде у значајну грану привреде је логичан слијед претходних догађаја. Њиховом реализацијом (повећање обима производње у првом реду) ниво дохотка ће се повећати и самим тим га претворити у једну значајнију привредну грану.

2. Унапређење кориштења пољопривредног земљишта, његово очување, побољшање плодности и укрупњавање посједа један је од дугорочних циљева унапређења пољопривредне производње.

Начин да се то оствари јесте и доношење Основа заштите, уређења и кориштења пољопривредног земљишта. Доношење наведених Основа је прописано Законом о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Српске“, број 93/06). Овом Основом би се дефинисали начин кориштења пољопривредног земљишта, на бази природних и других услова могућношћу рејонизације пољопривредне производње, дефинисање површина које се могу наводњавати и сл. Заштита земљишта подразумијева и заштиту од ерозије, поплава и пожара. Основе заштите, уређења и кориштења пољопривредног

земљишта доноси скупштина општине након претходно прибављеног мишљења ресорног министарства. Очување квалитета земљишта и његово унапређење је могуће остварити једино досљедном примјеном законских одредби.

3. Рејонизација пољопривредне производње може се извршити на основу погодности одређеног подручја за поједине гране производње.

4. Јачање задружног сектора

5. Подстицајна средства из Буџета општине планирати у висини 5-6 % планираног Буџета

6. Формирање Фонда за развој пољопривреде

7. Подизање нових прерађивачких капацитета

8. У сарадњи са Агенцијом за мала и средња предузећа покушати ревитализовати постојеће приватизоване прерађивачке капацитете

9. Повезивање пољопривредних произвођача са прерађивачима

10. Омогућити произвођачима да искористе средства из предприступних фондова ЕУ.

А.1) СПЕЦИФИЧНИ ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ПО ГРАНАМА ПРОИЗВОДЊЕ

Сточарство

- Побољшање расног састава у циљу повећања продуктивности. Овај циљ ће се остварити у сарадњи са Републичком Агенцијом за узгој и селекцију у сточарству, ветеринарском станицом кроз увођење високопродуктивних раса;
- Промијенити традиционални приступ у начину исхране и условима држања стоке указујући на потребе примјене савремених стандарда у исхрани као и у условима држања стоке што доводи до повећања продуктивности;
- Изградити савремене објекте за чување сточне хране (силотренчеве, сјенике)
- Формирање 52 фарме музних крава са капацитетом 10-100 музних крава (2 фарме капацитета 50-100 музних грла, 10 фарми капацитета по 20 музних грла и 20 фарми капацитета по 10 музних грла).
- Формирање 20 фарми капацитета 10-15 товних јунади у турнусу и 20 фарми капацитета 5-10 товних јунади у турнусу
- Формирање 5 фарми товних свиња са минимално 30 товљеника у турнусу
- Формирање 5 фарми свиња прасиља са минимално 10 крмача прасиља
- Формирати 3 фарме оваца са минимално 100 расплодних оваца
- формирати 2 фарме товних пилића – бројлера капацитета 5.000 комада у турнусу;
- формирати једну фарму кока носилца капацитета 3500 комада

Ратарство и повртарство

- Подићи ниво производње култура које искључиво служе као сировина у сточарству (кукуруз, жита, крмно биље) како кроз примјену савремене агротехнике тако и кроз начин припреме и чувања);

- Повећати површине под поврћем у заштићеном простору до 5.000 м² (50 пластеника површине 100-200м², тако и на отвореном до 5 хектара ;
- Успостављање кооперантских односа произвођача поврћа са прерађивачким капацитетима или потрошачким центрима. То ће омогућити сигурност пласмана и подизање нивоа производње.
- Изградња мањих прерађивачких капацитета, јер ће се на тај начин значајно повећати укупна вриједност производње;
- Смањити увоз сировина и производа, што ће спријечити одлив новца, а тоће се постићи кроз кампању заштите домаће производње односно кроз акцију „купујмо домаће“.

Воћарство

Полазећи од претпоставки које предвиђа Стратегија развоја пољопривреде Републике Српске до 2015. године, аи тенденције пољопривредних произвођача са нашег подручја површине под воћњацима ће се повећавати.

Код ове производње треба приступити провођењу савремених технологија, сазнања и вјештина.

Основни циљ савремених високоинтензивних воћњака тзв. густа садња односно засади на „дохват руке“ су:

- Повећање броја стабала по јединици површине (2000-4000стабала/хектару), чиме ће се постићи мања оптерећеност стабала под родом, бољи квалитете и већи принос по јединици површине;
- Ниски засади омогућавају примјену агротехничких, помотехничких мјера са земље чиме се квалитет и прецизност наведених захвата повећава;
- Пласман и продаја производа представља финализацију ове производње.

Анализирајући све предности и недостатке тренутне воћарске производње биће потребно провести низ **мјера** да би се стање у овој области поправило:

- Прва и основна мјера је континуиран рад на подизању нивоа знања и примјене нових технолошких рјешења кроз едукације, савјетовање сајмови и огледна поља (подизање воћњака уз препоруке и стручни надзор стручњака из Пољопривредног института РС);
- Подизање нових засада јабучастог воћа на површини од 1 хектара код 5 произвођача
- Подизање нових засада коштичавог воћа на површини 2 хектара код 10 произвођача
- Подизање нових засада јагодастог воћа на површини од 1 хектара код 5 произвођача;
- Изградња складишног капацитета (хладњача), а по могућности и прерађивачких капацитета;
- Формирање матичних племки и подлога аутохтоних сората воћа у сарадњи са науочно-истраживачким центром (Институтом, Пољопривредним факултетом);
- Подизање засада у систему интегралне производње воћа гдје је у тренду органска производња хране са рационалним кориштењем и очувањем природних ресурса и заштита околине.

Пчеларство

- Разграничити пчеларску производњу као основну и допунску дјелатност;
- Обогаћивање пчелиње паше набавком и садњом медоносног биља, шибља и дрвећа;
- Оспособљавање за послове пчелара у складу са Програмом оспособљавања за послове пчелара („Службени гласник Републике Српске“, број 58/11;

- Набавка мини линије за израду сатних основа;
- Створити бренд меда и других пчелињих производа;

Најзначајнија **мјера** за остварење дугорочних циљева у наведеним гранама пољопривредне производње јесте финансијска подршка која треба да буде стална и која би требало да се одвија у два правца:

- Давање субвенција -подстицаја производња (по површини производних капацитета, или по оствареном обиму производње) који ће имати за циљ повећања обима производње и заштиту пољопривредних произвођача од нежељених посљедица на тржишту;
- Други правац је формирање кредитног фонда како би се омогућило кредитирање у инвестициона улагања (подизање пластеника, изградња система за наводњавање, куповина механизације, формирање складишних и прерађивачких капацитете и сл.).

<p>Дугорочни циљевии у сточарству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Побољшање расног састава • Промијенити традиционални приступ у начину исхране и условима држања стоке • Изградити савремене објекте за чување сточне хране • Формирање 52 фарме музних крава • Формирање 5 фарми товних свиња • Формирање 5 фарми свиња прасиља • Формирати 3 фарме оваца • формирати 2 фарме товних пилића – бројлера • формирати једну фарму кока носилља 	<p>Дугорочни циљевии у воћарству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подизање нивоа знања и примјене нових технолошких рјешења • Повећање броја стабала по јединици површине • Подизање нових засада јабучастог воћа • Подизање нових засада коштичавог воћа • Подизање нових засада јагодастог воћа изањенових засада коштичавог воћа • Формирање матичних племки и подлога аутохтоних сората воћа • Изградња складишног капацитета (хладњача) и прерађивачких капацитета
<p>Дугорочни циљевии у ратарству и повртарству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подићи ниво производње култура које искључиво служе као сировина у сточарству • Повећати површине под поврћем у заштићеном простору • Успостављање кооперантских односа произвођача поврћа са прерађивачким капацитетима или потрошачким центрима • Изградња мањих прерађивачких капацитета • Смањити увоз сировина и производа 	<p>Дугорочни циљевии у пчеларству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разграничити пчеларску производњу као основну и допунску дјелатност • Обогаћивање пчелиње паше • Оспособљавање за послове пчелара • Набавка мини линије за израду сатних основа; • Створити бренд меда и других пчелињих производа;

Б) КРАТКОРОЧНИ ЦИЉЕВИ И МЈЕРЕ

Параметри и подаци који су наведени у уводном дијелу углавном су фактори који дефинишу укупни капацитет Општине. Ови фактори различито утичу на поједине облике пољопривредне производње у погледу унапређења стања и подизања нивоа производње и конкурентности производа на тржишту.

Правилним приступом у одабиру мјера и њиховом правовременом примјеном у знатној мјери могу се унаприједити укупни амбијетални услови како за поједине облике пољопривредне производње, тако и за укупну производњу на подручју општине Модрича, а све у циљу формирања комерцијалних газдинстава која ће одговорити захтјевима модерне тржишне економије.

За све облике пољопривредне производње прије свега потребно је:

- Повећати обим производње профитабилних грана пољопривреде (производња меса, млијека, поврћа и воћа);
- Повећати принос по јединици површине што се постиже примјеном савремених агротехничких мјера, набавком нове механизације прикладне за обраду, подизањем нивоа знања и институционалном подршком;
- Установити тачно стање ресурса и капацитета. Извршити попис стања пољопривредне производње по мјесним заједницама за свако пољопривредно газдинство. При томе је потребе анализирати све релевантне факторе који утичу на побољшање квалитативних параметара у производњи.
- На основу базе података направити систематизацију газдинстава у погледу одређивања и могућности за поједини облик пољопривредне производње. Веома је битно направити разлику између пољопривредних произвођача који сваштаре и углавном се баве производњом за властите потребе од пољопривредних произвођача који су се определијелили за тржишну производњу и имају изграђене капацитете.
- Створити базу података везано за стање на тржишту пољопривредних производа како на подручју Општине по могућности и шире. Подаци би служили пољопривредним произвођачима у правилном приступу приликом набавке потребних роба, услуга и репроматеријала као и у поступку продаје властитих производа.
- Из прегледа стања и квалитета земљишта утврђено је да су производне способности наших земљишта средње па и лоше па из тих разлога неопходно је континуирано обављати контролу плодности тла како би се могли утврдити недостаци и предложеним мјерама вршити поправке како физичких тако и хемијских особина земљишта.

Поред општих краткорочних мјера за све гране пољопривредне производње неопходно је предузети и конкретне радње:

Сточарство

- За подизање развоја овог облика производње неопходно је идентификовати погодне локалитете на подручју општине за производњу млијека, јунећег меса, свињског и пилећег меса и сл.
- Створити препознатљив производ (сир, кајмак –павлаку и сл) за ово подручје;
- Омогућити контроле квалитета производа.
-

Воћарство

- Обавити систематизацију и попис кориштења земљишта погодних за воћарску производњу као и стање те производње на подручју Општине;

- Удруживање и повезивање произвођача у удружења и задруге ради заједничког наступа на тржишту;
- Изградња система за наводњавање и
- подизање противградних мрежа

Повртарство

- Подизање нових пластеника и треба га изводити у два правца код произвођача који се већ баве пластничком производњом ради повећања обима производње, те код произвођача који тек почињу производњу. Финансијски фактор ће бити најзначајнији за остваривање овог циља.
- Набавка пластеника за производњу расада за потребе пластеничке производње на подручју општине Модрича;
- Повезивање произвођача поврћа у циљу заједничког наступа на тржишту. Обзиром да произвођачи у просјеку још увијек имају релативно мали обим производње, на тржишту нису конкуренти јер не остварују континуитет производње нити довољну количину производа која би за купце била интересантна.

Због тога је један од значајнијих краткорочних циљева промоција произвођача и њихово удруживање кроз удружења или задруге, а битну улогу за остварење овог циља треба да има Одјељење за привреду и друштвене дјелатности-Одсјек за пољопривреду.

Пчеларство

Заједно са Удружењем пчелара „Багрем“ Модрича створити базу података – евиденцију пчелара и пчелињих друштава што је и законска одредба прописана Правилником о начину вођења евиденције пчелара и пчелињака у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 116/11).

<p>Краткорочни циљеви у сточарству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификовати погодне локалитете на подручју општине за производњу млијека, јунећег меса, свињског и пилећег меса и сл. • Створити препознатљив производ • Омогућити контроле квалитета производа 	<p>Краткорочни циљеви у воћарству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обавити систематизацију и попис кориштења земљишта погодних за воћарску производњу као и стање те производње • Удруживање и повезивање произвођача у удружења и задруге • Изградња система за наводњавање • Подизање противградних мрежа
<p>Краткорочни циљеви у ратарству и повртарству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Набавка пластеника за производњу расада • Повезивање произвођача поврћа у циљу заједничког наступа на тржишту 	<p>Краткорочни циљеви у пчеларству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Створити базу података– евиденцију пчелара и пчелињих друштава

V БЛОКАТОРИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Код реализације Програма развоја пољопривреде 2012-2016. година могу се појавити препреке као што су:

- Неповјерење и неорганизованост пољопривредних произвођача;
- Немотивисаност произвођача;
- Произвођачи се нерадо прихватају одговорности за функционисање удружења и задруга;
- Менталитет и укоријењена схватања о удруживању и кооперацији;
- Лоше искуство са ранијим задругама и удружењима;
- Неинформисаност произвођача о удруживању;
- Несигуран пласман производа;
- Велике осцилације цијена производа на тржишту;
- Недовољна информисаност о генералним тржишним трендовима
- Неспремност произвођача за прилагођавање тржишту-промјена производње
- Непраћење новина у производњи;
- Низак ниво знања пољопривредних произвођача.

VI МЈЕРЕ ЗА ОТКЛАЊАЊЕ БЛОКАТОРА И РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Свака препрека захтијева одређене потезе за њено отклањање, нарочито уколико је то препрека која је дуго присутна.

- Упознавање пољопривредних произвођача са позитивним праксама удруживања;
- Сталне едукације пољопривредних произвођача везано за удруживање, увођење нових технологија, информисање произвођача о новим технологијама и упознавање произвођача са технологијом производње култура које тражи тржиште;
- Успостављање огледних парцела и фарми;
- Иницирање повећање производње кроз повећање површина.

VII ФИНАНСИЈСКА ПОДРШКА

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске сваке године доноси Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села гдје су прописани услови за остваривање подстицајних средстава за одређене гране пољопривредне производње са републичког нивоа.

Иницирати да се више финансијских средстава уложи директно у пољопривредну производњу, а за рурални развој обезбиједити средства из других извора.

Претходних година на основу Стратегије развоја општине Модрича 2010-2014. сваке године се доносио План имплементације пројеката и у области пољопривреде, а у априлу мјесецу 2011. године донесен је општински Правилник о начину утврђивања и висини подстицајних мјера у области пољопривредне производње на подручју Општине за 2011. годину, а који ће се доносити за сваку наредну годину.

Дефинисањем краткорочних мјера подршке пољопривредној производњи треба у Буџету општине Модрича планирати и финансијска средства за њихово остварење.

Формирати фонд за развој пољопривреде гдје би се путем повољних кредитних средстава омогућило пољопривредним произвођачима улагања у капиталне инвестиције.

**ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И
ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
ОДСЈЕК ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ**